

Kommunal Rapport

KOMMUNEBAROMETERET 2019

ENDELIG UTGAVE | juli 2019

Alstahaug

41 % av nøkkeltallene er forbedret siste år

340. plass justert for inntektsnivå | Fylke: nr. 25 | Gruppe: nr. 11

ANNONSE

LAVERE UTSLIPP = LAVERE RENTE

www.kommunalbanken.no/gronn

KBN Kommunalbanken
Norge

Plasseringer i Kommunebarometeret 2010–2019

Dette er plasseringene slik de faktisk ble rapportert de ulike årene. Serien er ikke sammenliknbar over tid, fordi innholdet i barometeret også har endret seg over tid.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nøkkeltallene alene	281	169	178	130	161	276	251	304	300	371
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger	210	119	152	108	110	248	228	295	281	340
Grunnskole	206	254	235	213	245	218	274	269	310	357
Pleie og omsorg	86	101	146	180	317	371	337	124	246	294
Barnevern	349	392	362	299	264	131	193	237	358	354
Barnehage	100	50	27	41	5	30	45	336	72	156
Helse			406	90	266	230	131	189	134	230
Sosial	184	114	115	234	111	37	102	24	53	81
Kultur		407	178	355	216	198	85	207	168	108
Miljø og ressurser	234		34	174	30	355	227	211	138	160
Saksbehandling			227	375	335	285	174	180	89	160
Vann og avløp			286	325	237	132	107	118	120	199
Økonomi	397	306	199	107	329	380	385	419	370	333
Kostnadsnivå		221	155	155	307	205	227	310	194	281
Nøkkeltall i bruk i barometeret	47	69	110	116	127	123	126	141	152	151
Antall kommuner rangert totalt	429	429	429	429	428	428	428	426	423	422

Fra barometeret ble etablert i 2010 og fram til 2012 var det en utviklingsfase der innholdet ble vesentlig utvidet og endret. Fra 2012 og framover har det i et stort perspektiv vært forholdsvis små endringer fra år til år.

Tabellen over viser utviklingen i antall nøkkeltall, og hvor mange kommuner som har blitt rangert. I 2019-utgaven er det 14 nye nøkkeltall i forhold til 2018-utgaven.

Utvikling over tid (sammenliknbar serie)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nøkkeltallene alene				78	163	105	174	318	355	371
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger				44	149	69	136	291	327	340
Grunnskole				154	194	147	282	262	315	357
Pleie og omsorg	163	194	292	145	201	148	115	175	261	294
Barnevern					235	168	264	326	336	354
Barnehage						90	41	218	219	156
Helse	1	326	300	164	174	265	119	175	117	230
Sosial					82	30	52	20	51	81
Kultur	222	191	316	211	254	114	40	160	191	108
Miljø og ressurser		35	261	287	316	278	189	207	273	160
Saksbehandling	56	152	214	252	275	218	116	140	98	160
Vann og avløp			60	126	56	63	105	191	125	199
Økonomi				206	265	213	390	407	364	333
Kostnadsnivå					1	1	331	368	321	281
Nøkkeltall i bruk i barometeret	47	69	110	116	127	123	126	141	152	151
Antall kommuner rangert totalt	429	429	429	429	428	428	428	426	423	422

Plasseringene i denne tabellen er oppdatert med nøkkeltallene som er brukt i 2019-barometeret. Plasseringene vil derfor avvike fra det som ble rapportert for ett eller flere år siden. På den annen side er tidsserien så sammenliknbar som det er mulig å få den.

Vær oppmerksom på at det for noen nøkkeltall som er i bruk nå, ikke finnes ti års historikk. Denne tabellen er derfor aller mest relevant for de siste fire-fem årene.

Hovedanalyse – endelig utgave 2019

Alstahaug havner på en 340. plass i den endelige utgaven av Kommunebarometeret 2019 fra Kommunal Rapport. Da har vi justert plasseringen med hensyn til økonomiske rammebetingelser. Nøkkeltallene er en god del svakere enn hva økonomiske forutsetninger skulle tilsi. Ser vi bare på nøkkeltallene og ignorerer økonomiske forutsetninger, er kommunen på en 371. plass. Samlet sett er nøkkeltallene til Alstahaug relativt sett langt svakere enn normalen i Kommune-Norge.

Andelen lærere som oppfyller kompetansekravene i norsk, engelsk og matematikk har økt nasjonalt de siste årene. 78 prosent av norsklærerne, 69 prosent av matematikklærerne og 57 prosent av engelsklærerne oppfylte i 2018 kompetansekravene. En betydelig andel av lærerne i barneskolen som underviser i norsk, engelsk og matte i kommunen, oppfyller ikke de nye kompetansekravene, ifølge statistikken. På ungdomsskolen er bare om lag halvparten av lærerne i matematikk, engelsk og norsk som oppfyller nye krav til fordypning i fagene. Har Alstahaug satt noe mål for når alle disse skal være ferdig etterutdannet?

Nasjonalt har 74,5 prosent av ansatte i pleie og omsorg fagutdanning. Andelen økte jevnt fram til 2014, men har siden vært ganske stabil.

Av dem som bor på sykehjem, har 81,6 prosent omfattende pleiebehov landet sett under ett, per 2018. Andelen øker klart over tid. Det indikerer at innsatsen fortsatt dreies over mot hjemmebasert omsorg, og at man må være mer pleietrengende enn før for å få sykehjems plass.

Det er anslått nasjonalt at fire av fem over 80 år på sykehjem har en grad av demens. Antallet skjermede plasser for demente på sykehjem nasjonalt ligger på omtrent halvparten av dette nivået. Snittet per 2018 ligger på 39,7 prosent. Kommunen har en middels andel skjermede plasser. I Alstahaug tilsvarer antall plasser i skjermet enhet for demente 31 prosent av antallet over 80 som faktisk bor på sykehjem. Få kommuner har økt denne dekningsgraden så mye det siste året, som det Alstahaug kan vise til. Dekningsgraden har økt med 31 prosentpoeng.

Fra 2020 vil kommunene få en lovpålagt plikt til å ha et dagaktivitetstilbud for hjemmeboende med demens. Mange kommuner har dette for en større eller mindre andel av målgruppa. Bare 155 kommuner har rapportert tall for dette til Helsedirektoratet. I disse kommunene er det i snitt hver fjerde hjemmeboende med demens, som har vedtak om dagtilbud. Ingen av de hjemmeboende med demens i Alstahaug har vedtak om

dagaktivitetstilbud. Her må det skje noe for å oppfylle nye lovkrav fra neste år.

Nasjonalt har andelen saker i barnevernet som tar mer enn 3 måneder å behandle, gått litt ned også i fjor. I snitt overholder kommunene nå den normale saksbehandlingsfristen i lovverket i 88 prosent av sakene. Andelen fristbrudd er halvert på noen få år, og har aldri vært lavere. Andelen saker i Alstahaug som tar mer enn 3 måneder å behandle er middels. Kan kommunen bli bedre? Sett de fire siste årene under ett, ligger kommunen langt etter de beste.

Bemanningen i de kommunale barnehagene i Alstahaug er omtrent som gjennomsnittet. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. Ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå var bemanningen omtrent uendret i fjor.

Andelen av barn med minoritetsbakgrunn som går i barnehage, fortsetter å øke nasjonalt. Snittet er nå 82,8 prosent. Det er den høyeste andelen som er målt. I Alstahaug går alle barn med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene. Det er meget bra. Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en marginal feilkilde.

I årets kommunebarometer har vi tre nøkkeltall for utslipp av klimagasser. Tallene viser at utslippene i alle tre kategorier har gått tydelig tilbake de siste årene. Alstahaug slipper ut 6809 kilo klimagasser per innbygger (målt i CO₂-ekvivalenter). Kommunens utslipp er omtrent på landsgjennomsnittet.

Kommunal Rapport korrigerer netto driftsresultat for å vurdere driftsøkonomien. Nytt av året er at en del kommuner får inntekter fra Havbruksfondet. Denne utbetalingen er trukket fra, for å gi et bedre bilde av den langsiktige, løpende driftssituasjonen. Nasjonalt ble korrigert netto driftsresultat på 1,6 prosent i 2018. For dette nøkkeltallet kan det være viktigere å se på kommunens eget resultat, enn hvordan man klarer seg mot resten av landet.

Korrigert netto driftsresultat var -0,4 prosent i fjor. Teknisk beregningsutvalg anbefaler en pluss på 1,75 %. Målt over de siste fire årene har driften så vidt gått i pluss. Egentlig bør marginen vært bedre enn dette. Alstahaug har en ganske stor sum penger på 'bok' i form av disposisjonsfond (8,3 prosent). Har kommunestyret et vedtatt mål for hvor stort disposisjonsfondet bør være? Netto renteeksponert gjeld i kommunen er omtrent dobbelt så høy som landsgjennomsnittet, målt mot brutto driftsinntekter. Investeringsnivået har vært

tilnærmet gjennomsnittlig i Alstahaug de fire siste årene.

Kommunebarometeret 2019 i et nøtteskall

En årlig rangering av alle kommuner, foretatt av Kommunal Rapport på basis av offentlig tilgjengelige data fra offisielle kilder.

Litt forenklet kan vi si at vi måler Norges beste kommune. Første rangering ble publisert i 2010. 2019-barometeret inkluderer 151 ulike nøkkeltall innen 12 forskjellige kategorier.

Kommunal Rapport har alt ansvar for vekting, vurderinger og eventuelle feil i framstillingene. Vi har forutsatt at kommunene har rapportert korrekt. I noen få tilfeller har vi fjernet data som har framstått som mistenkelige. I de tilfellene står kommunen uten data.

Hensikten er å gi et lettfattelig bilde av hvordan kommunen presterer målt mot resten av Kommune-Norge, for å bidra til en mer opplyst lokaldemokratisk diskusjon.

Kommunebarometeret er ingen vurdering av om innbyggerne får gode nok tjenester, men om det ser ut

til at kommunen har noe å lære av andre - basert på hvor nær kommunens målbare resultater er kommunene med best resultat. Barometeret er heller ikke en konkurranse i å drive billigst, uten hensyn til tjenestene.

Det er viktig å huske på at det kan finnes gode forklaringer bak en svak tabellplassering, og at tilfeldigheter kan spille en rolle – spesielt i mindre kommuner. Viktigere enn tabellplasseringen er om kommunen har fått bedre eller dårligere nøkkeltall det siste året. Vi publiserer en forbedringsskår, som viser nøkkeltall som har blitt bedre minus nøkkeltall som har blitt dårligere, justert ut fra hvor stor vekt nøkkeltallet har i barometeret.

Vil du lese mer om kildene som er brukt? Gå til denne artikkelen: <http://kommunal-rapport.no/kommunebarometeret/2019/metode>. Der kan du også finne linker til Kostra-tabellene som er brukt som hovedgrunnlag i barometeret.

Grunnskole

20 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
AVGANGSKARAKTERER: Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste fire år	40	40	40	296	41	44	3,2	2,8	2,4
AVGANGSKARAKTERER: Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste år	40	41	41	239	42	44	2,8	2,9	2,8
FRAFALL: Andel elever fra kommunen som har fullført og bestått videregående innen fem år	73	77	75	214	75	88	3,7	4,2	3,5
NP 5. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år	25	25	26	115	31	19,5	4,9	4,9	4,6
NP 8. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år	10	9,3	11,5	211	10,3	6,1	3,2	3,8	3
NP 9. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år	4,3	4,9	6,6	201	5,9	3	4,4	4,1	3,1
UTDANNING: Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 1.-7. trinn	47	60	55	380	73	97	1,5	2,3	1,6
UTDANNING: Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 8.-10. trinn	45	41	54	363	73	100	2,1	1,4	1,9
UTDANNING: Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 1.-7. trinn	95	92	95	216	95	100	3,3	2,8	3,5
UTDANNING: Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 8.-10. trinn	99	92	87	386	96	100	5,4	2,7	1,8
TRIVSEL: 7. trinn, snitt siste fem år	87	89	88	256	91	95	3	3,3	2,8
TRIVSEL: 10. trinn, siste fem år	86	85	83	242	86	90	3,9	3,5	3
FYSISK AKTIVITET: Elevtimer per år 5.-7. trinn	117	116	115	41	99	150	4,5	4,2	4,3
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 1.-4. trinn, snitt siste fire år	9,9	9,3	8	320	5,2	2,3	1	1,2	2
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 5.-7. trinn, snitt siste fire år	14,7	13,2	11,4	276	9,2	4,9	2	2,4	2,7
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 8.-10. trinn, snitt siste fire år	14,6	12,9	11,1	229	10,1	5,5	2,2	2,6	3,2
LEKSEHJELP: Andel elever 1.-4. trinn som har leksehjelp	12,4	4,3	8,6	290	15,8	66	2,9	1,7	2,4
LEKSEHJELP: Andel elever 5.-7. trinn som har leksehjelp	40	19,8	22	239	30	88	4	2,7	2,8
LEKSEHJELP: Andel elever 8.-10. trinn som har leksehjelp	5,5	4,4	4,9	163	8,5	59	2,8	2,3	2,5

Grunnskole

Nasjonalt har karakterene på 10. trinn økt jevnt og trutt de siste årene. At valgfag ble med i beregningsgrunnlaget fra 2014-15, har bidratt til høyere karakterer på 10. trinn. Resultatene nasjonalt er forbedret i fem år på rad. Karakterene på 10. trinn i Alstahaug har vært en del under gjennomsnittet de siste fire årene, målt mot resten av Skole-Norge.

Nasjonalt har andelen elever som har fullført videregående med bestått innen fem år, økt de siste årene. Snittet er nå på 75 prosent. Andelen elever fra kommunen som har fullført og bestått videregående i løpet av fem år, er nå på 75 prosent.

26 prosent av elevene på 5. trinn de siste fire årene ligger på laveste mestringsnivå (av tre) på nasjonale prøver. Det er en god statistikk målt mot resten av landet.

På 8. trinn ligger 11,5 prosent av elevene på det nederste mestringsnivået (av fem nivåer). De beste kommunene ligger på 6,1 prosent.

Fra 8. til 9. trinn vil normalt andelen på laveste mestringsnivå bli halvert fra 8. trinn. I Alstahaug har 6,6 prosent ligget på laveste nivå de siste årene.

Andelen lærere som oppfyller kompetansekravene i norsk, engelsk og matematikk har økt nasjonalt de siste årene. 78 prosent av norsklærerne, 69 prosent av matematikklærerne og 57 prosent av engelsklærerne oppfylte i 2018 kompetansekravene. En betydelig andel av lærerne i barneskolen som underviser i norsk, engelsk og matte i kommunen, oppfyller ikke de nye kompetansekravene, ifølge statistikken.

På ungdomsskolen er bare om lag halvparten av lærerne i matematikk, engelsk og norsk som oppfyller nye krav til fordypning i fagene. Har Alstahaug satt noe mål for når alle disse skal være ferdig etterutdannet?

Ifølge Elevundersøkelsen sier 88 prosent av elevene på 7. trinn i Alstahaug at de trives godt. Andelen er litt under snittet på 91 prosent.

83 prosent av elevene på 10. trinn sier at de trives godt. I Norge er snittet 86 prosent.

I mange år økte andelen elever som fikk spesialundervisning på nasjonalt nivå, før det kom et par år med nedgang. Nå får 5,2 prosent av elevene på 1. - 4. trinn spesialundervisning. Andelen elever med spesialundervisning er nesten tre ganger så høy på 10. trinn som på 1. trinn. I Alstahaug får 8 prosent av elevene i småskolen spesialundervisning. Andelen er omtrent som for ett år siden.

På 5.-7. trinn får 11,4 prosent av elevene i Alstahaug spesialundervisning. De som ligger lavest er på 4,9 prosent eller lavere.

På ungdomsskolen får 11,1 prosent av elevene i Alstahaug spesialundervisning. Snittet for landet ligger på 10,1 prosent.

På landsbasis har 15,8 prosent av elevene i småskolen leksehjelp. I Alstahaug får 8,6 prosent av elevene i småskolen leksehjelp. Landsgjennomsnittet ligger på 15,8 prosent, mens kommunene som tilbyr dette i størst omfang, ligger på minst 66 prosent.

På 5.-7. trinn gis leksehjelp til 29,6 prosent når vi ser Skole-Norge under ett. På dette trinnet i Alstahaug er det litt færre som får leksehjelp enn snittet i Skole-Norge.

8,5 prosent av elevene på ungdomsskolen i Skole-Norge får leksehjelp. I kommunen er andelen elever som får leksehjelp på ungdomsskolen litt under snittet, ifølge statistikken.

Pleie og omsorg

20 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
BEMANNING: Andel ansatte med fagutdanning	79	75	74	247	75	84	4,8	3,7	3,4
SYKEHJEM: Andel av beboere i institusjon totalt med omfattende bistandsbehov	92	92	100	1	82	97	5,2	5,2	6
DEMENS: Andel plasser i skjermet enhet, målt mot beboere på sykehjem over 80 år	0	0	31	303	40	91	1	1	3
KORTTIDSPASSER: Andel av opphold på sykehjem som er korttidsopphold	5,8	6,7	3,2	418	17	39	1	1	1
BEMANNING: Tid med lege på sykehjem	37	32	18	366	34	63	3,8	3,4	1,6
BEMANNING: Tid med fysioterapeut på sykehjem	53	49	26	168	25	61	5,9	5,2	3,5
ENEROM: Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc	96	98	98	232	88	100	5,4	5,6	5,6
DAGTILBUD: Antall vedtak om dagaktivitet til hjemmeboende med demens, målt mot antall hjemmeboende med demens	0	0	0	227	28	61		1	1
REHABILITERING: Plasser avsatt til rehabilitering i institusjon per 1.000 innbyggere over 67 år	0	0	0	360	5,4	13,5	1	1	1
PROFIL: Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, hjemmesykepleie	5	5,3	5,7	114	4,8	10,7	3,6	3,7	3,9
HJEMMETJENESTE: Andel vedtak om hjemmetjenester som iverksettes innen 15 dager	99	99	100	103	95	100	5,5	5,7	5,7
SAMHANDLING: Antall døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter, per 10.000 innb.	366	217	507	405	128	0	1,6	2,6	1
TRYGGHET: Antall trygghetsalarmer, målt som andel av hjemmeboende eldre over 80 år	49	43	40	297	46	72	4,3	3,8	3
BEMANNING: Årsverk av ergoterapeut per 1.000 innb. over 80 år	0	0	0,7	244	5,8	14,5			1
BEMANNING: Årsverk av geriatrisk sykepleier per 1.000 innb. over 80 år	6,5	3,2	6,5	257	11,8	28	2,1	1,2	2,1
HJEMMETJENESTE: Mottakere av matombringning, gruppa over 80 år som ikke bor på institusjon	47	42	41	99	28	57	5,2	4,9	4,7
BISTAND: Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i arbeid og studier	73	76	75	260	77	98	2,9	3,4	3,3
BISTAND: Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i fritidsaktiviteter	58	59	61	205	60	86	3,4	3,5	3,7
BISTAND: Mottakere av BPA, støttekontakt og omsorgslønn per 1.000 innbyggere	26	27	27	10	11,4	23	6	6	6

Pleie og omsorg

Nasjonalt har 74,5 prosent av ansatte i pleie og omsorg fagutdanning. Andelen økte jevnt fram til 2014, men har siden vært ganske stabil. I Alstahaug har 74 prosent av de ansatte fagutdanning. I de beste kommunene er andelen minst 83,8 prosent. Andelen er omtrent uendret det siste året.

Av dem som bor på sykehjem, har 81,6 prosent omfattende pleiebehov landet sett under ett, per 2018. Andelen øker klart over tid. Det indikerer at innsatsen fortsatt dreies over mot hjemmebasert omsorg, og at man må være mer pleietrengende enn før for å få sykehjemsplass.

Det er anslått nasjonalt at fire av fem over 80 år på sykehjem har en grad av demens. Antallet skjermede plasser for demente på sykehjem nasjonalt ligger på omtrent halvparten av dette nivået. Snittet per 2018 ligger på 39,7 prosent. Kommunen har en middels andel skjermede plasser. I Alstahaug tilsvarer antall plasser i skjermet enhet for demente 31 prosent av antallet over 80 som faktisk bor på sykehjem. Få kommuner har økt denne dekningsgraden så mye det siste året, som det Alstahaug kan vise til. Dekningsgraden har økt med 31 prosentpoeng.

I gjennomsnitt er 17 prosent av oppholdene på sykehjem i Norge korttidsopphold. Andelen har vært ganske stabil de siste årene. Kommunen har svært liten andel som regnes som korttidsopphold. Alstahaug ligger på 3,2 prosent. Det gir en 418. plass på denne tabellen.

I snitt er det per 2018 34 minutter med lege per beboer per uke i Kommune-Norge. I Alstahaug fikk beboerne i snitt 18 minutter med lege i uka i fjor. Det er mye mindre enn året før.

På sykehjem ble det nasjonalt mindre tid med fysioterapeut per beboer i fjor. Det er første gang siden 2009 at tilbudet faller. Snittet per beboer på sykehjem er nå på 25,2 minutter i uka. I Alstahaug har beboerne i snitt 26 minutter i uka med fysioterapeut. De beste er oppe på 61,3 minutter.

For landet sett under ett er 87,8 prosent av plassene på sykehjem det som kan regnes som moderne

enerom. Kjøp av plasser i andre kommuner kan være en feilkilde i statistikken for enkelte kommuner. 98 prosent av sykehjemsplassene i Alstahaug er regnet som moderne enerom.

Fra 2020 vil kommunene få en lovpålagt plikt til å ha et dagaktivitetstilbud for hjemmeboende med demens. Mange kommuner har dette for en større eller mindre andel av målgruppa. Bare 155 kommuner har rapportert tall for dette til Helsedirektoratet. I disse kommunene er det i snitt hver fjerde hjemmeboende med demens, som har vedtak om dagtilbud. Ingen av de hjemmeboende med demens i Alstahaug har vedtak om dagaktivitetstilbud. Her må det skje noe for å oppfylle nye lovkrav fra neste år.

Andelen vedtak om hjemmetjenester som er iverksatt innen 15 dager, har for landet gått ned til drøyt 95 prosent. Alle vedtak om hjemmetjenester blir i Alstahaug satt i verk innen 15 dager, ifølge tall fra Helsedirektoratet.

Antall registrerte trygghetsalarmer tilsvarer på landsbasis 46,4 prosent av alle over 80 år som bor hjemme. Målt mot hvor mange over 80 år som bor hjemme, er andelen registrerte trygghetsalarmer i kommunen midt på treet.

De ti siste årene har det blitt langt flere geriatriske sykepleiere i kommunene. Snittet er nå 11,8 årsverk per 1.000 innbyggere over 80 år. I Alstahaug er det 6,5 årsverk med geriatrisk sykepleier per 1.000 innbyggere over 80 år.

Andelen funksjonshemmede som opplever at de fullt ut får dekket behovet om bistand til å delta i jobb eller studier, er nasjonalt på 76,5 prosent. Ifølge tall fra Helsedirektoratet opplever 75 prosent av de funksjonshemmede i Alstahaug at de får den hjelpen de trenger for å kunne delta i arbeid og studier. De beste ligger på 98,1 prosent.

Bare 61 prosent synes de får dekket behovet for bistand til å delta i fritidsaktiviteter. De beste ligger på 86,3 prosent.

Barnevern

10 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
OMFANG: Andel barn i barnevernet, korrigert for behovet	6,2	7,1	6,5	291	5,6	2,7	3,2	2,6	3
SAKSBEHANDLINGSTID: Andel undersøkelser m behandlingstid under 3 mnd	76	82	84	254	88	100	2,8	3,2	3,2
SAKSBEHANDLINGSTID: Andel undersøkelser med behandlingstid under 3 mnd, snitt siste fire år	71	77	80	288	86	100	2,6	2,9	2,9
INSTITUSJON: Andel barn i institusjon og fosterhjem	57	51	45	311	32	15,6	1	1,4	1,8
INSTITUSJON: Andel barn i institusjon og fosterhjem, snitt siste fire år	41	50	57	127	34	22	1,9	1	1
ÅRSVERK: Stillinger med fagutdanning, per 1.000 mindreårige	7,2	6,2	5,3	168	5,5	9,5	4,9	4,2	3,4
ÅRSVERK: Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk, f244	16,8	495	34	397	18,7	10	4,3	1	1
PLAN: Andel barn under omsorg som har omsorgsplan	92	100	95	208	95	100	3,3	6	3,7
PLAN: Andel barn under omsorg som har omsorgsplan, siste fire år	100	100	100	1	100	100	6	6	6
PLAN: Andel barn med utarbeidet plan	67	94	100	1	87	100	2,3	5	6
PLAN: Andel barn med utarbeidet plan, snitt siste fire år	96	100	100	1	98	100	4	6	6
TIDLIG INNSATS: Netto utgifter til forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste, per innb. 0-5 år	9515	8572	10113	262	11905	21687	3	2,3	2,7
BRUKERPERSPEKTIV: Brukerundersøkelser siste fire år	2	1	0	212	0,9	3	4,8	3,6	1

Andelen barn i barnevernet er justert for behovet slik det er definert i kostnadsnøkkelen i inntektssystemet. I barometeret er det positivt at andelen er lav, men man kan også argumentere for at lav andel kan indikere at barnevernet ikke er nok involvert. Likevel - i utgangspunktet må det være positivt at barn ikke er omfattet av tiltak. I snitt er 5,6 prosent av barna omfattet av tiltak. Når vi korrigerer andelen av barn som er i barnevernet for behovet, er andelen i Alstahaug på 6,5 prosent.

Nasjonalt har andelen saker i barnevernet som tar mer enn 3 måneder å behandle, gått litt ned også i fjor. I snitt overholder kommunene nå den normale saksbehandlingsfristen i lovverket i 88 prosent av sakene. Andelen fristbrudd er halvert på noen få år, og har aldri vært lavere. Andelen saker i Alstahaug som tar mer enn 3 måneder å behandle er middels. Kan kommunen bli bedre?

Sett de fire siste årene under ett, ligger kommunen langt etter de beste.

Av alle barn med barnevernstiltak, er 32 prosent plassert i institusjon eller fosterhjem. Andelen har nasjonalt vært stabil de siste årene. I Alstahaug er 45 prosent i fosterhjem eller institusjon. Det er en litt

høy andel målt mot resten av Kommune-Norge. I barometeret regnes høy andel tiltak i hjemmet som positivt.

Målt mot antall mindreårige har bemanningen i barnevernet økt med 80 prosent i Kommune-Norge over de siste ti årene, og har aldri vært høyere. Bemanningen av fagpersonell i barnevernet i Alstahaug er middels. Bemanningen ble litt dårligere i fjor, ifølge statistikken.

Antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk er en alternativ måte å måle bemanningen på. I Alstahaug er det svært mange barnevernssaker per årsverk; 34 mot et landssnitt på 18,7 barn.

I landet samlet har 94,6 prosent av barna under omsorg en omsorgsplan. Andelen har aldri vært høyere. Nærmest alle barn i kommunen som er omplassert, har en omsorgsplan.

Målt over de siste fire årene har alle barn i Alstahaug hatt omsorgsplan. Kan andre lære noe av kommunen?

Alle barn med barnevernstiltak har en tiltaksplan. Snittet er 87,2 prosent.

Kommunene bruker mer penger på forebyggende helsetiltak for små barn, noe som i teorien kan redusere behovet for barnevernstiltak senere. Korrigert for lønns- og prisvekst økte de gjennomsnittlige utgiftene til nesten 12.000 kroner per barn under 5 år. I Alstahaug er det regnskapsført 10113 kroner i netto utgifter i fjor.

Kommunen har oppgitt at den ikke har spurt brukerne på minst fire år. Flere kommuner virker tilsynelatende uinteressert i systematisk å få brukernes respons på kvaliteten i tjenesten.

Barnehage

10 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
BEMANNING: Antall barn per årsverk i grunnbemanningen i kommunale barnehager	5,9	5,6	5,6	197	5,7	4,1	3,5	4	3,7
BEMANNING: Antall barn per årsverk i grunnbemanningen i private barnehager	6	5,9	5,9	136	5,7	4,8	3,3	3,5	2,8
PEDAGOGNORMEN: Andel kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner	60	80	60	199	53	100	3	3,8	3,9
PEDAGOGNORMEN: Andel private barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner	60	50	50	193	54	100	3	2,6	3,3
FAGUTDANNING: Andel ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning, kommunale barnehager	35	39	41	255	43	55	2,8	3,2	3,3
FAGUTDANNING: Andel ansatte i private barnehager med pedagogisk utdanning, private barnehager	42	41	36	228	44	55	4,6	3,4	1,8
KJØNN: Andel ansatte som er menn, alle barnehager	8,9	6,8	7,1	262	11,8	16,7	2,8	2,1	2,2
MINORITET: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste år	91	89	100	1	83	100	4,9	4,6	6
MINORITET: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage, snitt siste fire år	88	87	93	68	80	100	4,7	4,5	5,1
STØRRELSE: Barn per barnehage	38	41	41	203	48	18	4,3	4	4,1
STØRRELSE: Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager	6,4	6,3	6,3	248	6,1	12,1	3,7	3,7	3,6
STØRRELSE: Leke- og oppholdsareal per barn i private barnehager	6,3	6,3	6,5	55	5,4	8,6	4,2	4,1	4,4
DEKNINGSGRAD: Andel barn 1-5 år med barnehageplass	96	92	91	168	89	100	5	4,2	4

Snittbemanningen i kommunale barnehager endret seg fra 5,9 barn per voksen i 2017 til 5,7 i fjor. For private barnehager er endringen fra 6,2 barn per voksne i 2017 til 6 i fjor. Barnehagenormen, som innebærer at barnehagene skal ha en grunnbemanning som tilsvarer minimum én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år, ble innført fra 1. august 2018. Siden kommunene har det samlede ansvaret for å levere barnehagetjenester til innbyggerne, tar vi også med noen data for private barnehager, som egne nøkkeltall. Bemanningen i de kommunale barnehagene i Alstahaug er omtrent som gjennomsnittet. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. Ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå var bemanningen omtrent uendret i fjor.

I 2018 innførte regjeringen nye utdanningskrav til personalet i barnehager. Andelen kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner, var i fjor på 52,7 prosent. Dette var en

kraftig reduksjon fra fjoråret. 60 prosent av de kommunale barnehagene oppfyller pedagognormen (uten dispensasjon), ifølge tall fra Utdanningsdirektoratet.

41 prosent av de ansatte i de kommunale barnehagene i Alstahaug har pedagogisk utdanning. Det er omtrent på landsgjennomsnittet.

Andelen menn ansatt i barnehager er stabilt, 11,8 prosent. Allerede i 1997 satte den daværende regjeringen et mål om å ha 20 prosent menn i barnehagene. Målsettingen er senere fulgt opp i tre handlingsplaner, den siste i 2014. Andelen menn som jobber i barnehagene i Alstahaug er langt under snittet. De beste ligger på 16,7 prosent menn.

Andelen av barn med minoritetsbakgrunn som går i barnehage, fortsetter å øke nasjonalt. Snittet er nå 82,8 prosent. Det er den høyeste andelen som er målt. I Alstahaug går alle barn med minoritetsbakgrunn i

barnehage, ifølge tallene. Det er meget bra. Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en marginal feilkilde.

Over tid er statistikken i Alstahaug god, målt mot resultatene ellers i Barnehage-Norge, og nær de beste kommunene.

Stadig flere barn går i barnehager med mer enn 100 plasser, og i snitt har størrelsen økt med 20 prosent de siste 10 årene. Dette har skapt debatt: Klarer store enheter å ivareta barnehagens mange kvalitetsmål?

Hva er en bra barnehage, og hva er tryggest? En ny Fafo-rapport viser at en barnehages størrelse i seg selv ikke avgjør kvaliteten. Samtidig viser rapporten at foreldre som har barn i små barnehager, er mer tilfredse med tilbudet enn foreldre som har barn i mellomstore og store barnehager. I snitt har en barnehage nå 48,1 barn. Barnehagene i Alstahaug har i følge statistikken 41 barn i snitt.

Nasjonalt har 88,8 prosent av barna plass i barnehagen. 91 prosent av barna i kommunen har barnehageplass.

Helse

7,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
LEGEDEKNING: Andel legeårsverk per 10.000 innbyggere	13,2	11,5	11,6	266	11,2	24	4,1	3,6	3,6
FASTLEGE: Andel av fastlegelistene som er åpne	0	63	44	219	32	100	1	4,5	4
FASTLEGE: Andel av fastlegelistene som mangler lege	0	0	0	1	2,1	0	6	6	6
FASTLEGE: Andel ledige listeplasser	0,9	1,6	1,4	297	3,8	38	1,6	2,2	2,3
HELSEØSTER: Antall årsverk per 10.000 innbyggere under 5 år	102	85	84	240	106	196	3,7	2,9	2,6
PSYKISK HELSEARBEID: Årsverk av psykiatriske sykepleiere, per 10.000 innbyggere	4,8	6,5	7,5	65	5,1	13,2	3,4	3,9	4,2
JORDMOR: Antall årsverk per 10.000 fødte	262	355	147	96	84	584	4,6	4,7	3,8
SYKEHUS: Antall opphold på sykehus per 1.000 innbyggere	194	180	120	291	112	84	2,5	3,1	3
SKOLEHELSE: Andel barn m fullført undersøkelse innen utgangen av 1. trinn	98	63	13,8	389	85	100	5,4	1,7	1
HJEMMEBESØK: Andel hjemmebesøk, nyfødte innen to uker etter hjemkomst	51	100	90	257	88	100	1	6	3,8
VAKSINE: Andel 2-åring som er med i vaksinasjonsprogrammet	97	97	97	53	95	98	5,7	5,5	5,3
VAKSINE: Andel 9-åring som er vaksinert mot meslinger	97	96	96	108	95	98	5,6	4,8	4,6
MEDISINBRUK: Total medisinbruk, per 10.000 innbyggere	6620	6645	6691	192	6778	5898	3,8	3,8	3,7
FOREBYGGING: Netto driftsutgifter forebygging, kr per innb - snitt fire år	444	543	610	23	223	620	5,3	5,8	5,9

Legedekningen har økt de siste ti årene. Snittet er 11,2 leger per 10.000 innbyggere. Normalt har småkommunene langt høyere legedekning enn storbyene. Legedekningen i Alstahaug er på 11,6 leger per 10.000 innbyggere.

Andelen av fastlegelistene som faktisk er åpne, er nå på 32,1 prosent nasjonalt. Det er ikke mange fastleger som mangler totalt, men vi kjenner ikke til hvor mange av disse som for eksempel er vikarer. I Alstahaug er det ledig plass på 44 prosent av fastlegelistene.

Det blir flere helsesøstre og jordmødre i Kommune-Norge. Hvis det er feil stillingskode i A-meldingen, blir årsverkene ikke registrert riktig. Det er litt lav dekning av helsesøster målt mot antall småbarn i kommunen. De beste ligger på 196,1 årsverk per 10.000 småbarn.

Antall årsverk av psykiatriske sykepleiere er litt høyere enn i normalkommunen, målt mot antall innbyggere.

Alstahaug har 147 jordmødre per 10.000 fødte barn, noe som er omtrent på snittet. De beste ligger på 584 årsverk.

Fra i år måles antall opphold på sykehus, målt mot innbyggertallet. Statistikken kommer fra Helsedirektoratet.

Nasjonalt er det et betydelig fall i andelen barn med helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoleår. Snittet i Norge har falt fra nesten 90 prosent til 84,6 prosent på bare ett år. 13,8 prosent av elevene i Alstahaug hadde helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn. Andelen er veldig lav.

88,4 prosent av alle nyfødte i Norge i fjor hadde hjemmebesøk innen 14 dager. Statistikken nasjonalt har blitt stadig bedre de ti siste årene. 90 prosent av nyfødte i kommunen i fjor hadde hjemmebesøk innen to uker.

Nesten alle 9-åringene i kommunen er vaksinert mot meslinger, ifølge statistikken. Det er bra.

Sosialtjenesten

7,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
SOSIALHJELP: Snitt stønadslengde for mottakere mellom 18 og 24 år	2,1	2,6	2,7	44	3,9	2,2	6	5,5	5,2
SOSIALHJELP: Snitt stønadslengde for mottakere mellom 25 og 66 år	3,4	3,9	4,6	173	4,6	2,9	4,8	4,4	3,5
SOSIALHJELP: Andel mottakere 18-24 år som har mottatt økonomisk sosialhjelp, korrigert for behovet	7,4	8,8	7,1	207	7,1	1,5	4,3	3,6	3,5
SOSIALHJELP: Andel mottakere 25-66 år som har mottatt økonomisk sosialhjelp, korrigert for behovet	3,4	3,6	2,9	39	4,5	2,1	5,3	5,1	5,2
SOSIALHJELP: Andel som går over 6 måneder på stønad	18,8	18,9	27	137	40	14,5	5,3	5,4	4,7
SOSIALHJELP: Andel av mottakere med stønad i over 10 måneder	6,7	6,5	8,8	66	21	5,4	5,6	5,7	5,4
ØKONOMI: Andel av mottakerne som har sosialhjelp som hovedinntektskilde	10,7	11,2	7,5	48	10,3	5,8	3,3	3,2	5,1
AKTIVITET: Mottakere av kvalifiseringsstønad, andel av dem som går over 6 mnd på sosialhjelp	71	50	28	33	16,3	61	6	6	4,1
ØKONOMISK RÅDGIVNING: Årsverk til økonomisk rådgivning per 1.000 langtidsmottakere av stønad	17,9	12,5	10	235	7,2	97	3,7	3,7	3,6
BOLIG: Andel søknader om kommunal bolig som blir innvilget	0	38	45	355	71	100		1	1,4
INDIVIDUELL PLAN: Mottakere med individuell plan, målt mot mottakere som går mer enn 6 måneder på stønad	0	0	0		9,2	73			

Stønadslengden for unge mottakere gikk marginalt opp nasjonalt i fjor, og er på 3,9 måneder. Unge mottakere i Alstahaug går relativt kort tid på sosialhjelp. Det regner vi som bra. Det må være positivt at sosialhjelp er en midlertidig løsning på vei mot noe mer permanent. Stønadstiden for de unge var omtrent uendret i fjor.

Blant mottakere over 25 år er stønadstiden nasjonalt den lengste som er registrert de siste ti årene - 4,6 måneder. For de over 25 år i kommunen er stønadstiden omtrent som landsgjennomsnittet. Voksne går omtrent like lenge på stønad nå som for ett år siden.

Når vi korrigerer for behovet, går 2,9 prosent av de over 25 år i Alstahaug på sosialhjelp. Andelen er ganske lav. Snittet er 4,5 prosent.

39,5 prosent av dem som går på sosialhjelp i Norge, mottar den i mer enn 6 måneder. Andelen er nasjonalt på sitt høyeste nivå de siste 10 årene. Om lag halvparten av disse får stønad i mer enn 10 måneder, en andel som også gikk opp i fjor. 27 prosent av dem som går på sosialstønad i Alstahaug

mottar den i minst 6 måneder. De beste ligger på 14,5 prosent.

Sosialstønad gis i over 10 måneder til 8,8 prosent av dem som mottar støtte. Andelen er lav, kommunen er på 66. plass på denne tabellen.

Nasjonalt har 10,3 prosent av de med sosialhjelp, dette som hovedinntekt. Andelen mottakere i kommunen som har sosialhjelp som hovedinntekt, er lav. I barometeret teller det positivt.

På landsbasis ble 71,1 prosent av søknadene om kommunal bolig innfridd i fjor. Andelen har vært ganske stabil de siste ti årene. I Alstahaug ble 45 prosent av søknadene om kommunal bolig innvilget i fjor.

Individuell plan er fortsatt relativt lite brukt i sosialtjenesten. Målt mot hvor mange som går lenge på sosialhjelp, er det nasjonalt bare 9,2 prosent som har en slik plan.

Kultur

2,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
BIBLIOTEK: Besøk i folkebibliotek per innbygger	0	0	14,2	9	4,3	9,6			6
BIBLIOTEK: Andel av voksne som er aktive lånere på biblioteket (fra Norsk kulturindeks, Telemarksforsking)	18,8	25	24	24	15	25	4,3	5,7	5,8
BIBLIOTEK: Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger	3,5	3,6	3,5	131	3,3	6,5	3,5	3,6	3,7
BARN OG UNGE: Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge	1181	1243	1654	124	1370	3876	3,3	3,3	3,8
IDRETT: Netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger	535	637	665	205	792	1949	3	3,2	3
KINO: Kinobesøk per innbygger	4,1	3,2	3,1	37	1,4	4,1	5,5	5,2	5,1
SYSSELSATTE: Ansatte kulturarbeidere i kommunen (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforsking), per 1.000 innbyggere	9,3	7,7	7,4	76	9,8	12,4	3,5	3	2,8
MUSIKKSKOLE: Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole	22	16	17,2	250	24	51	3,1	2,2	2,5
MUSIKKSKOLE: Antall timer per elev (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforsking)	12,4	10,4	12,1	270	12,7	27	3,6	2,4	3,1
FRITIDSENTER: Åpningstid, antall timer i året	420	309	371	183	511	3768	3	2,2	2,7
FRIVILLIGE: Andel av kulturutgiftene som er overført til frivillige	4,8	4,8	5,9	323	14,5	26	1,5	1,6	1,8

De nasjonale besøkstallene for bibliotekene er foreløpig ikke oppdatert for 2018. Snittet i 2017 var på 4,3 besøk per innbygger. Alstahaug har bedre besøk på biblioteket enn de fleste andre kommuner, og får en 9. plass på denne tabellen.

15 prosent av den voksne befolkningen i Norge er aktive lånere på biblioteket, ifølge Norsk kulturindeks fra Telemarksforsking. I Alstahaug er 24 prosent av de voksne registrert som aktive lånere.

Bibliotekene har de siste årene hatt stadig mindre utlån. Tallene er ikke oppdatert for 2018.

Justert for lønns- og prisvekst brukte en kommune i snitt 791,5 kroner per innbygger av egne penger på idrett og idrettsanlegg i fjor. Dette er en økning fra året før. Netto utgifter til idrett og anlegg i Alstahaug er på 665 kroner per innbygger.

Telemarksforsking setter sammen oversikt over hvor mange kulturarbeidere det er i kommunene, både i

privat og offentlig regi. I Alstahaug er sysselsettingen innen kultur litt under gjennomsnittet, målt mot folketallet.

Nasjonalt går 23,6 prosent av de mellom 6 og 15 år nå på kultur- og musikk-skole. Andelen ble litt lavere det siste året. I kommunene hvor tilbudet er mest populært, er det over sju ganger så mange som går på kulturskolen, som i de kommunene med færrest elever. Ifølge statistikken er det 17,2 prosent av barna i Alstahaug som går på musikk- og kulturskole. De beste kommunene ligger på 51,4 prosent.

Norsk kulturindeks fra Telemarksforsking viser hvor mange timer hver enkelt elev i kulturskolen får. I Alstahaug får elevene middels antall timer med undervisning.

Miljø og ressurser

2,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2017
RESSURSER: Energikostnader per kvadratmeter bygg	154	128	171	347	127	80	1,9	2,9	1,9
RESSURSER: Samlet antall kvadratmeter per innbygger (formålsbygg)	4,8	7,6	6,2	207	6,8	3,6	5,1	3,1	4
RESSURSER: Energibruk per bruker av kommunale bygg	260	323	375	250	233	160	3,5	3,1	2,8
AVFALL: Sjøppel per innbygger (kilo), korrigert for antall fritidsboliger	65	52	0		120	7,3	5	5,2	
AVFALL: Andel husholdningsavfall levert til gjenvinning og biogassproduksjon	33	37	41	136	42	52	2,8	3,2	3,4
RESSURSER: Vannforbruk per tilknyttet innbygger (m3)	66	66	50	35	66	47	3,6	3,5	5,6
REKREASJON: Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder, per innb.	118	125	175	174	207	589	2,6	2,7	3,1
LANDBRUK: Jordbruksareal omdisponert siste fire år, per 1.000 dekar	1,3	0,9	0,4	182	1,2	0	3,4	4	5,2
KLIMA: Utslipp av klimagasser per innbygger, i CO2-ekvivalenter - alle utslipp	6641	9721	6809	215	12237	2091	4,9	4,1	4,8
KLIMA: Utslipp av klimagasser per innbygger, i CO2-ekvivalenter - oppvarming	87	1378	144	305	160	48	5,2	1	3,9
KLIMA: Utslipp av klimagasser per innbygger, i CO2-ekvivalenter - avfall	137	126	118	224	241	9,5	4,8	4,8	4,8

Sektoren er en del endret i årets utgave av Kommunebarometeret. Statistikk om utslipp av klimagasser er hentet inn, og sektoren har nå et mer helhetlig preg av å ha nøkkeltall som retter oppmerksomheten mot bruk av naturressurser og miljø. Korrigert for lønns- og prisvekst gikk kommunenes energikostnader klart opp i fjor, ifølge regnskapstallene. Vi må tilbake til 2010 for å finne høyere kostnadsnivå. Snittet er nå på 127 kroner per kvadratmeter. Energikostnadene for bygg i Alstahaug er ganske høye målt mot resten av Kommune-Norge; 171 kroner per kvadratmeter.

Statistikken for formålsbygg inkluderer de sentrale byggene (rådhus, skoler, sykehjem osv.). Nasjonalt utgjør arealet i snitt 6,8 kvadratmeter per innbygger. Arealet er omtrent uendret. Dette er typisk en indikator hvor store kommuner kommer bedre ut enn små. Alstahaug har litt færre kvadratmeter bygg målt mot innbyggertallet, enn det som er typisk i kommunene. Gjennomsnittet er betydelig påvirket av de største kommunene.

Energibruk per bruker av kommunale bygg er et nytt nøkkeltall i barometeret. Statistisk sentralbyrå publiserer tallet, basert på et teoretisk antall brukere. Nøkkeltallet bør kunne si noe om energibruken er høy eller lav, men det vil være usikkerhet knyttet til statistikken.

Et viktig ressurs spørsmål er hvor mye søppel som produseres. Søppelmengden er korrigert for antallet fritidsboliger som er registrert i kommunen, basert på nasjonale tall for bruk av fritidsbolig og antall personer per husstand. Dermed vil store hyttekommuner komme noe bedre ut i statistikken enn tidligere. Søppel per innbygger gikk ned i fjor, men det mangler en del data fra kommunene. Tallene er derfor ganske usikre.

Nasjonalt leveres 41,5 prosent av husholdningsavfallet til gjenvinning eller biologisk behandling. Det er omtrent som før. De beste kommunene her ligger på godt over 50 prosent, de dårligste på ned mot og under 20 prosent. Andelen av avfallet i kommunen som går til materialgjenvinning eller biologisk behandling, er middels.

Kommunenes utgifter til rekreasjon i tettsted har økt med nesten 20 prosent det siste året, selv etter at vi har justert for lønns- og prisvekst. Det er andre året på rad at utgiftene øker betydelig på dette området.

Andelen av dyrket og dyrkbar jord som er omdisponert de siste årene, kan indikere presset på arealer i kommunen. I Alstahaug er svært lite jordbruksareal omdisponert de siste årene, ifølge statistikken.

I årets kommunebarometer har vi tre nøkkeltall for utslipp av klimagasser. Tallene viser at utslippene i alle tre kategorier har gått tydelig tilbake de siste årene. Alstahaug slipper ut 6809 kilo klimagasser per

innbygger (målt i CO₂-ekvivalenter). Kommunens utslipp er omtrent på landsgjennomsnittet.

Saksbehandling

2,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2017
FRISTBRUDD: Andel byggesaker med overskredet frist	7,4	12,2	7,8	207	7,9	0	4	3,2	3,5
BYGGESAK: Behandlingstid saker med 3 ukers frist	12,9	0	11,8	233	13	0	3,2		3,7
BYGGESAK: Behandlingstid saker med 12 ukers frist	0	0	0		7,8	0	6		
TILSYN: Andel av vedtatte byggesaker med faktisk tilsyn	28	39	33	13	10,2	33	4,9	6	6
GEBYR: Saksbehandlingsgebyr for enebolig	7771	10879	11423	195	14105	0	4,5	4	4
PLAN: Andel av byggesøknader innvilget ved dispensasjon fra plan	41	56	0		0	0	3,7	3,4	
PLAN: Andel av byggesøknader i områder med restriksjoner som er innvilget	100	89	0		0	0	1	2,1	
PLAN: Gebyr for privat forslag til reguleringsplan	21388	29943	44915	188	70479	10422	5,5	5,1	4,6

Andel saker med fristbrudd har gått litt ned de siste par årene, og i fjor var andelen på 7,9 for Kommune-Norge. De nyeste dataene som er brukt i Kommunebarometeret viser at kommunen brøt fristene i 7,8 prosent av sakene.

Antall faktiske tilsyn målt mot antall byggesaker viser fortsatt store variasjoner mellom kommunene, og en god del som ikke rapporterer. På grunn av endringer hos SSB er kildegrunnlaget i år nytt, dermed er de tidligere tallene i Kommunebarometeret ikke sammenlignbare. Kommunen fører ganske mange tilsyn i byggesaker, 33 prosent i fjor, ifølge statistikken.

Nasjonalt varierer gebyret for å saksbehandle en enebolig voldsomt. Noen kommuner oppgir at de ikke krever gebyr i det hele tatt, mens de dyreste kommunene ligger på en kostnad på nesten 30.000 kroner eller mer. Forbrukerrådet har sommeren 2018 advart SSB mot å slutte å samle inn dette nøkkeltallet. «Gjennomgangen Forbrukerrådet fikk gjort i 2017

viser at gebyrforskjellene er enorme og at forskjellene mellom kommunene blir større. I tillegg øker flere av gebyrene radikalt uten åpenbar grunn», påpeker rådet i et brev til byrået. Saksbehandlingsgebyret for enebolig er omtrent middels i Alstahaug på 11423 kroner, ifølge tallene fra Statistisk sentralbyrå.

SSB har ikke oppdaterte tall for dette for 2018.

Andelen byggesøknader i områder med restriksjoner som har blitt innvilget har vært høy de siste årene. Vi har ikke fått oppdaterte tall fra SSB for dette i 2018.

Gebyrene for privat forslag til reguleringsplan har gradvis økt de siste årene, og avstanden mellom de rimeligste og de dyreste kommunene øker. I Alstahaug må man betale 44915 kroner i gebyr for privat forslag til reguleringsplan. Størrelsen på gebyret er noe lavere enn gjennomsnittet for kommunene i landet.

Vann og avløp

2,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2019	KB 2019	KB 2019
GEBYR: Årsgebyr, vann, avløp, renovasjon og feiing	10293	10740	10947	213	11206	7497	3,5	3,4	3,7
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet E-coli	100	100	100	1	98	100	6	6	6
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet IE	100	100	100	1	99	100	6	6	6
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet farge	100	100	100	1	99	100	6	6	6
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet pH	100	100	100	1	98	100	6	6	6
LEVERANSE: Brudd i vannleveransen, snitt timer per år per innbygger	0,7	0,4	1,4	357	0,8	0	3,4	4,6	2,9
VANNLEKKASJE: Andel av vannet som går tapt på grunn av lekkasjer	35	36	44	328	30	6,1	2,9	2,6	1,8
ALDER: Andel fornyet vannledningsnett siste tre år (%)	0,5	0,3	0,1	283	0,6	2,3	2,7	2,1	1,3
ALDER: Alder på vannledningsnettet (år)	27	28	29	121	33	18	4,4	4,3	4,2
ALDER: Andel fornyet spillvannsnett siste tre år, avløp (%)	0,3	0,3	0,2	205	0,6	1,6	2,2	2,2	1,7
ALDER: Alder på spillvannsnettet (år)	26	27	28	160	30	16	4,1	4	3,9
RENSEKRAV: Andel innbyggere som er tilknyttet anlegg som overholder alle renskrav	77	84	86	104	60	100	4,7	5	5,2
ANLEGG: Antall stopp i kloakken per 100 km spillvannsnett	3,6	0	0		5,1	0	4,3	6	
OVERSVØMMELSER: Antall oversvømte kjellere hvor kommunen har erkjent ansvar, per 10.000 innbyggere	1,3	0	0		0,9	0	3,1	6	

Gebyrene skal i utgangspunktet være så lave som praktisk mulig. Samtidig er det viktig å se helheten. Det sentrale er om det er sammenheng mellom gebyrene og den anslåtte kvaliteten. Vann, avløp, renovasjon og feiing er inkludert. Summene er justert for den generelle lønns- og prisveksten i kommunesektoren, og vises dermed i faste 2018-kroner. Gebyrene har sunket det siste året, og er i snitt på 11206 kroner. Gebyrene for vann, avløp, renovasjon og feiing i Alstahaug er midt på treet. Lave gebyrer er positivt i barometeret. Men det skal helst ikke bety at anleggene er utdaterte og dårlig vedlikeholdt.

Nesten alle innbyggere tilknyttet kommunale vannverk har tilfredsstillende kvalitet på vannet. De fire nøkkeltallene for vannkvalitet i barometeret bidrar særlig til å identifisere kommuner hvor dette ikke er tilfellet. Det er først og fremst pH-verdier som er et problem i en del kommuner.

Lekkasje fra vannledningsnettet er et problem i mange kommuner, hvor en stor del av vannet rett og

slett forsvinner. Det er dårlig utnyttelse av ressursene, og her er det ingen bedring å spore over tid. I snitt forsvinner fortsatt 29,8 prosent av vannet på veien. I de dårligste kommunene er lekkasjen på rundt eller over 60 prosent. Ifølge statistikken lekker det veldig mye fra ledningsnettet i Alstahaug. Det framstår ikke som god ressursbruk.

Fornyingen av vannledningsnettet har de tre siste årene vært liten.

I tillegg til fornyelsestakten for vann- og avløpsnett, har vi i år også med gjennomsnittlig alder for ledningsnettet. Vannledningsnettet i Kommune-Norge som har en kjent alder, er i snitt 33 år gammelt. I Alstahaug er snittet 29 år. Det gir kommunen en 121. plass på denne tabellen.

Heller ikke spillvannsnettet skiftes ut raskt nok på nasjonalt nivå. Andelen av spillvannsnettet som er fornyet siste tre år er nå 0,6 prosent. Utskifting av spillvannsnettet i Alstahaug har ikke vært særlig

prioritet de tre siste årene, ifølge statistikken. Få kommuner har et lavere tempo.

I snitt er spillvannsnettet i kommunen som har en kjent alder, på 28 år. Snittet for Kommune-Norge er 30 år.

Økonomi

10 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2017	KB 2018	KB 2019
DRIFTSMARGIN: Korrigert netto driftsresultat siste år, i prosent av brutto driftsinntekter	-0,3	2,1	-0,4	274	1,6	4,4	1,2	2,8	2,7
DRIFTSMARGIN: Korrigert netto driftsresultat siste fire år, i prosent av brutto driftsinntekter	0	1	0,6	359	3	5,8		1,8	1,9
DRIFTSMARGIN: Brutto driftsresultat siste år i prosent av brutto driftsinntekter	0,1	2,9	2,3	163	2	10,1	1,9	3,4	3,6
DISPOSISJONSFOND: I prosent av brutto driftsinntekter	6,4	7,4	8,3	274	12,1	28	2,7	2,5	2,6
DISPOSISJONSFOND: Endring i disposisjonsfond siste år	-1,4	0,9	0,9	191	0,7	10,1	1,2	3,2	3,6
GJELD: Netto renteeksponert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	81	78	70	352	39	-9,2	1,2	1,4	1,7
GJELD: Endring i renteeksponert gjeld siste år	6,3	-2,9	-8,1	51	3,2	-16,6	3,1	3,8	4,9
NETTO FINANSUTGIFTER: I prosent av brutto driftsinntekter, eksklusive avdrag	1,5	1,6	1,5	345	0,4	-1,8	2,3	1,8	1,8
INVESTERINGER: Snitt siste fire år, som andel av brutto driftsinntekter	21	19,9	15,7	272	15	5,7	1,8	2,4	3,4
LÅN: Andel av investeringene som finansieres med lån, siste fire år	66	65	71	148	69	43	3,6	3,8	3,4
PREMIEAVVIK: Oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter	5,1	4,5	4,9	220	5,9	0,8	3,9	4	4

Kommunal Rapport korrigerer netto driftsresultat for å vurdere driftsøkonomien. Nytt av året er at en del kommuner får inntekter fra Havbruksfondet. Denne utbetalingen er trukket fra, for å gi et bedre bilde av den langsiktige, løpende driftssituasjonen. Nasjonalt ble korrigert netto driftsresultat på 1,6 prosent i 2018. For dette nøkkeltallet kan det være viktigere å se på kommunens eget resultat, enn hvordan man klarer seg mot resten av landet. Korrigert netto driftsresultat var -0,4 prosent i fjor. Teknisk beregningsutvalg anbefaler en pluss på 1,75 %. Resultatet var en del dårligere i fjor enn året før. Det kan være et faresignal som politikerne bør ta på alvor.

Målt over de siste fire årene har driften så vidt gått i pluss. Egentlig bør marginen vært bedre enn dette.

Disposisjonsfondet er ikke en fysisk bankkonto, men en størrelse i regnskapet som har stor betydning for handlingsrommet i budsjettet. Tallene viser en liten nedgang nasjonalt det siste året, men nivået ligger fortsatt høyt. Fondene i kommunene samlet er nå på 12,1 prosent av brutto driftsinntekter. Alstahaug har en ganske stor sum penger på 'bok' i form av disposisjonsfond (8,3 prosent). Har kommunestyret

et vedtatt mål for hvor stort disposisjonsfondet bør være?

Netto renteeksponert gjeld er en indikator som viser lavere gjeldsgrad enn netto lånegjeld. Her regnes inn penger kommunen selv har utestående hos andre, gjeld som finansieres av selvkostområdene og penger og andre omløpsmidler kommunen selv har plassert. I snitt er renteeksponert gjeld på 39,1 prosent av brutto driftsinntekter, noe lavere enn for ett år siden. Netto renteeksponert gjeld i kommunen er omtrent dobbelt så høy som landsgjennomsnittet, målt mot brutto driftsinntekter.

Det siste året har gjeldsgraden i Alstahaug blitt betydelig lavere.

Kommune-Norge samlet bruker 0,4 prosent av brutto inntekter på å dekke netto finansutgifter, før vi tar hensyn til avdrag. Alstahaug bruker 1,5 prosent av inntektene på å betjene gjelda, før avdrag.

Investeringsnivået har vært tilnærmet gjennomsnittlig i Alstahaug de fire siste årene.

GRATULERER

med klimavennlige investeringer i 2018

AGDER RENOVASJON IKS | ALTA KOMMUNE |
BÆRUM KOMMUNE | DYRØY ENERGI AS | EID
INDUSTRIHUS KF ELVERUM KOMMUNE | ELVERUM
TOMTESELSKAP AS ENEBAKK KOMMUNE | FJELL
VATN, AVLØP OG RENOVASJON AS | FLATANGER
KOMMUNE | FLATÅS IDRETTSLAG | FLESBERG
KOMMUNE | GJØVIK RÅDHUS AS | GRANE KOMMUNE
HALDEN KOMMUNE | HAUGALAND INTERKOMMUNALE
MILJØVERK | HIAS IKS | JEVNAKER KOMMUNE
KONGSVINGER KOMMUNE | KRØDSHERAD KOMMUNE
KVÆFJORDKOMMUNE | KVÆNANGENKOMMUNE | LINDÅS
KOMMUNE | LYNGEN KOMMUNE | MIRA IKS | MOLDE OG
ROMSDAL HAVN IKS | MOSS KOMMUNE | NESODDEN
KOMMUNE | NORD-ODAL KOMMUNE | NÆRØY KOMMUNE
OPPEGÅRD KOMMUNE | OPPLEVELSESENTERET
ØSTFOLDBADET AS | OSLO KOMMUNE | RENDALEN
KOMMUNE | RENOVASJON I GRENLAND IKS
RØDVEN VASSVERK SA | RØMSKOG KOMMUNE | SEL
KOMMUNE | SKAUN KOMMUNE | SKJERVØY KOMMUNE
STAVANGERREGIONEN HAVN IKS | STEINKJERBYGG KF
SURNADAL KOMMUNE | SØNDRE LAND KOMMUNE
SØR-ODAL KOMMUNE | TIME KOMMUNE TRONDHEIM
KOMMUNE | TVEDESTRAND KOMMUNE TØNSBERG
KOMMUNE | ULVIK HERAD | VESTFOLD FYLKESKOMMUNE
ÅLESUNDREGIONEN INTERKOMMUNALE MILJØSELSKAP IKS

I 2018 finansierte KBN 85 store og små grønne prosjekter i over hele landet. Totalt betalte vi ut 7,3 milliarder kroner i grønne lån til klima- og miljøvennlige investeringer i kommunesektoren i fjor.

Når dere kutter klimagassutslippene, kutter vi renta. Grønne lån får en lavere rente enn ordinære lån.

Ta kontakt med oss for gunstig finansiering av deres grønne investeringer i 2019!

www.kommunalbanken.no/gronn

KBN Kommunalbanken
Norge

Hva er korrigert netto driftsresultat?

Netto driftsresultat er det viktigste nøkkeltallet i kommunesektoren. Det er både KS og staten enige om. Netto driftsresultat forteller imidlertid ikke alltid hvordan den reelle, langsiktige driftsmarginen er, fordi det er enkeltinntekter og utgifter som forstyrrer bildet.

Tabellen under viser utviklingen i korrigert netto driftsresultat for kommunen. Anbefalt nivå er Teknisk beregningsutvalgs generelle anbefaling for kommunesektoren (1,75 %).

Nytt i 2019 er at vi korrigerer for utbetalingen fra Havbruksfondet. Dette er reelle inntekter kommunene kan bruke som de ønsker, men inntekten kan i realiteten ikke finansiere løpende drift i særlig grad, med mindre kommunen bruker den over flere år. Inntekten for 2019 blir om lag 1/7 av nivået i 2018, og nivået i 2020 er fullstendig ukjent.

Å se på driftsresultatet inkludert Havbruksfondet betyr at man i mange tilfeller vil få et bedre inntrykk av driftsøkonomien enn det som er realiteten.

Netto driftsresultat har i hovedsak vært bedre enn den reelle driftsmarginen skulle tilsi de siste årene. Kommunal Rapport korrigerer derfor netto driftsresultat for to faktorer: netto premieavvik (funksjon 170/funksjon 171) og netto avsetninger til bundne fond.

I mange kommuner spiller korreksjonen liten rolle, men generelt vil korrigert netto resultat være lavere enn det som er oppgitt som netto driftsresultat.

I enkeltkommuner vil det for enkelte år være betydelig forskjell mellom netto driftsresultat og korrigert resultat.

Til og med barometeret i 2014 justerte vi også for momskompensasjon for investeringer, som tidligere ble ført som en inntekt i driftsregnskapet.

Slik er korreksjonen beregnet for kommunen siste år:

REGNSKAPSÅR	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Brutto driftsinntekter	460	489	532	581	648	641	685	721	761	783
- utbetaling Havbruksfondet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
Brutto driftsinntekter korrigert	460	489	532	581	648	641	685	721	761	774
Netto driftsresultat	8,6	8,8	34,8	23,4	31,6	2,4	5,9	-3,9	16,5	11
- utbetaling Havbruksfondet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
- mva på investeringer	3,3	2,7	5	5,6	20,1	21,7	0	0	0	0
+ bruk av bundne fond	1,6	3,7	4,2	2,1	4,3	4	2,7	3,4	0,6	3
- avsetning til bundne fond	7,6	4,5	4,1	5,3	6,7	4,8	8,5	2,7	3,8	3,5
+ netto utgifter f 170	-4,7	-1	-3	-1,3	-4,1	-1,5	-1,3	-5	-4,1	-11,2
+ netto utgifter f 171	0	0	0	0	0	0	8,4	5,8	6,6	6,8
Korrigert netto driftsresultat	-5,5	4,3	26,8	13,4	5	-21,6	7,2	-2,3	15,7	-2,9

Tabellen viser korreksjonen i kommunen, målt i millioner kroner.

Kostnadsnivå

5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2017	KB 2018	KB 2019				KB 2017	KB 2018	KB 2019
GRUNNSKOLE: Netto utgifter til grunnskole per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	16634	14754	15431	254	14947	12566	1,9	3,3	3,1
PLEIE OG OMSORG: Netto utgifter til pleie og omsorg per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	0	0	0		0	16634	0	0	0
BARNEHAGE: Netto utgifter til barnehage per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	9697	9903	9077	226	9069	7421	2,9	2,3	3,5
BARNEVERN: Netto utgifter til barnevern per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	2594	4128	4366	396	2478	881	3,2	1,6	1,1
SOSIALTJENESTE: Netto utgifter til sosialtjeneste per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	4124	4237	3494	344	2703	825	2,5	2,5	2,5
KOMMUNEHELSE: Netto utgifter til kommunehelse per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3666	3358	3352	318	2937	1971	2,2	2,7	2,7
ADMINISTRASJON: Netto utgifter til administrasjon per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3608	3850	3889	101	4739	3183	4,9	4	4,9

Kostnaden er beregnet ut fra netto utgifter i tjenesten i fjor, korrigert for utgiftsbehovet slik det framkommer i statsbudsjettet for 2018. Dermed fanger vi opp ulikheter som går på størrelse, sammensetning osv. Den historiske kostnaden er justert for kommunal lønns- og prisvekst, slik at alle tall presenteres i faste 2018-kroner. Dermed er det lett å se om tjenesten blir dyrere eller rimeligere fra år til år. Netto utgifter til grunnskolen (korrigert for utgiftsbehovet) i Alstahaug ligger omtrent på gjennomsnittet for Kommune-Norge. Kostnadene ble litt høyere i kommunen i fjor, justert for lønns- og prisveksten.

Kommunene som drifter pleie og omsorg dyrest, ligger over 50 prosent over de rimeligst drevne kommunene i kostnad - og det er etter at vi har korrigert for ulikt utgiftsbehov. Justert for lønns- og prisveksten var utgiftene i pleie og omsorg omtrent uendret i fjor, ifølge statistikkene.

Netto utgifter til barnehage har nasjonalt vært ganske stabile de siste årene, justert for lønns- og prisvekst. Statistikken er bare sammenliknbar tilbake til 2015. Barnehagekostnadene i kommunen ligger midt på treet. Kostnadene i barnehagene ble redusert med - 8,34 prosent i fjor, justert for lønns- og prisveksten.

Kostnadene i Barnevern-Norge sto stille i fjor, målt per innbygger, etter at vi altså har korrigert for lønns- og prisvekst. Året før var kostnadsveksten svært høy. Kostnadene innen barnevernet i Alstahaug ligger ganske høyt, målt mot resten av landet. Det siste året har utgiftene i barnevernet gått opp med 5,8 prosent, etter at vi har tatt hensyn til prisveksten.

Innen administrasjon ligger utgiftene lavere enn snittet. Gjennomsnittet for hele Kommune-Norge er på 4738,5 kroner per innbygger.

Slik kommer kommunene i fylket ut på totaltabellen

PLASS	KOMMUNE	GRUNN- SKOLE	PLEIE OG OMSORG	BARNE- VERN	BARNE- HAGE	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	KOST- NADER
103	Grane	103	379	121	28	18		44	320
105	Bindal	256	40	10	68	10	58	39	390
116	Bodø	69	45	217	173	234	126	348	122
123	Lurøy	321	100	199	81	233	60	1	65
131	Herøy	268	32	24	396	50	303	63	126
175	Vågan	141	78	189	241	339	86	290	325
199	Dønna	211	80	345	10	258	128	69	341
221	Sortland	271	141	144	222	311	121	220	228
226	Tjeldsund	246	377	31	13	398	8	361	189
233	Rødøy	85	165	219	208	253	28	76	151
240	Vefsn	322	318	139	91	224	62	203	319
277	Vestvågøy	368	38	362	205	394	46	263	198
279	Flakstad	327	376	358	5	236		27	154
283	Sømna	396	214	103	197	113	125	173	252
286	Øksnes	260	248	314	366	134	67	337	129
293	Brønnøy	265	157	232	209	275	278	253	283
294	Hattfjelldal	331	270	179	359	22	138	7	322
296	Nesna	334	420	9	22	282	55	105	339

Tabellen viser maksimalt 20 kommuner for fylker med mer enn 20 kommuner.

De beste kommunene i kommunegruppa

PLASS	KOMMUNE	GRUNN- SKOLE	PLEIE OG OMSORG	BARNE- VERN	BARNE- HAGE	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	KOST- NADER
15	Tynset	12	136	210	78	192	56	97	229
75	Kvinesdal	272	73	85	182	178	1	51	196
76	Tysvær	207	7	126	233	179	153	15	179
143	Nord-Fron	91	145	55	80	202	317	222	269
156	Sunndal	53	119	233	181	61	176	112	357
240	Vefsn	322	318	139	91	224	62	203	319
254	Lindås	284	55	265	289	272	204	65	253
269	Luster	50	236	299	235	95	242	139	363
297	Tinn	339	105	125	73	38	175	99	374
309	Sør-Varanger	381	140	235	138	243	7	364	1
340	Alstahaug	357	294	354	156	230	81	333	281
360	Lenvik	349	351	107	271	165	196	299	246
366	Årdal	290	398	273	204	155	234	85	311
381	Odda	154	271	396	139	136	98	40	369
403	Fauske	399	196	196	386	207	160	421	351
405	Alta	362	264	369	169	413	290	349	193
409	Meløy	363	366	372	304	158	329	192	334
413	Vadsø	374	304	379	142	259	357	322	318
420	Hammerfest	375	390	216	231	322	210	229	406
137	Stranda	65	295	371	312	355		154	138

Slik gikk det med de kommunen likner mest på

PLASS	KOMMUNE	GRUNN- SKOLE	PLEIE OG OMSORG	BARNE- VERN	BARNE- HAGE	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	KOST- NADER
1	Oppdal	16	161	35	45	25	87	37	181
45	Løten	115	197	316	144	188	309	12	195
63	Øyer	5	28	114	341	270	191	206	336
90	Flekkefjord	120	312	39	160	216	115	227	205
95	Farsund	194	375	12	214	375	95	122	112
97	Trøgstad	212	337	118	329	157	47	159	72
122	Sykkylven	255	166	287	194	170	23	307	153
145	Inderøy	203	217	147	136	279	102	274	100
166	Hemne	266	33	218	116	149	186	197	
175	Vågan	141	78	189	241	339	86	290	325
189	Namsos	244	75	309	87	267	287	195	
221	Sortland	271	141	144	222	311	121	220	228
264	Averøy	193	281	387	37	405	84	270	210
267	Bø	214	297	241	281	412	243	212	121
272	Surnadal	230	257	305	85	148	105	353	324
311	Hadsel	340	374	324	18	276	73	242	315
340	Alstahaug	357	294	354	156	230	81	333	281
344	Sørreisa	387	209	245	358	16	163	388	83
352	Vestnes	361	275	183	315	373	229	381	162
365	Sauherad	377	282	340	305	242	292	228	293

Utvalget er basert på indikatorer innen økonomi, demografi og geografi. Utvalget er gjort av Kommunal Rapport, basert i hovedsak på data fra statsbudsjettet.

Målt mot egne naboer

PLASS	KOMMUNE	GRUNN- SKOLE	PLEIE OG OMSORG	BARNE- VERN	BARNE- HAGE	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	KOST- NADER
131	Herøy	268	32	24	396	50	303	63	126
199	Dønna	211	80	345	10	258	128	69	341
240	Vefsn	322	318	139	91	224	62	203	319
313	Leirfjord	245	334	300	263	206	51	178	312
340	Alstahaug	357	294	354	156	230	81	333	281
341	Vega	342	392	102	58	88	38	407	385
347	Vevelstad	345	332	313	249	29		18	361
401	Værøy	354	339	391	286	7	272	234	388
416	Moskenes	404	417	295	287	43	19	396	285

Endringer i Kommunebarometeret fra tidligere år

Totalt er det ett nøkkeltall mindre i årets barometer, målt mot fjorårets versjon. Det er i år noen ganske få endringer hva gjelder hvilke nøkkeltall som er i bruk.

Den viktigste endringen er hvordan karakterskalaen er satt sammen. Karakteren 3,5 gis nå til kommuner som ligger på landsgjennomsnittet. Tester på tidligere års barometer indikerer at det har liten praktisk betydning for de aller fleste kommunene, men at det kan påvirke enkeltkommuner i betydelig grad.

Særlig for nøkkeltall hvor landsgjennomsnittet ligger nær de beste eller de dårligste kommunene, vil endringen ha stor effekt på karakterene.

Dette er en kort oversikt over de nye nøkkeltallene:

Grunnskole: Fysisk aktivitet, elevtimer på 5.-7. trinn.

Pleie og omsorg: Korttidsplasser, andel av opphold på sykehjem som er korttidsopphold. Demens, Antall vedtak om dagaktivitet til hjemmeboende med demens, målt mot antall hjemmeboende med demens.

Barnehage: Andel kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner. Andel private barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner. Et par andre nøkkeltall har fått ny kilde (Utdanningsdirektoratet i stedet for SSB).

Helse: Sykehus, antall opphold på sykehus per 1.000 innbyggere (erstatter antall innleggelser).

Sosialhjelp: Økonomisk rådgivning, årsverk til økonomisk rådgivning per 1.000 langtidsmottakere av stønad.

Miljø og ressurser: Energibruk per bruker av kommunale bygg. Utslipp av klimagasser per innbygger, i CO₂-ekvivalenter - alle utslipp, oppvarming og avfall.

Saksbehandling: Andel av byggesøknader innvilget ved dispensasjon fra plan. Andel av byggesøknader i områder med restriksjoner som er innvilget. Gebyr for privat forslag til reguleringsplan.

Slik blir karakterene fordelt mellom kommunene

De 5 % beste verdiene innen ett nøkkeltall får karakteren 6 - som er toppkarakteren.

Ved å sette grensen på ca. den 20. beste kommunen unngår vi problemet ved at det ofte er enkelte kommuner som ligger særlig langt unna «normalen» i Kommune-Norge. Det ville også være urimelig om det bare var én kommune som kunne få toppkarakter.

På samme måte er grensen for bunnkarakteren 1 satt ved de 5 % laveste verdiene for nøkkeltallet.

En kommune som får karakteren 3,5 har et nøkkeltall som er lik landsgjennomsnittet.

Det er disse kommunene vi ofte betegner som «normalkommunen». Hvis en kommune mangler et nøkkeltall, har vi ignorert hele nøkkeltallet og beregnet totalscore ut fra de tallene som faktisk er levert.

Spørsmål om Kommunebarometeret? Send epost til barometer@kommunal-rapport.no.